

UITTREKSEL UIT DE NOTULEN VAN DE GEMEENTERAAD

openbare zitting van: 27/03/2025
aanwezig: Michel Creemers, voorzitter;
René Leyssen, Frans Heijlen, Ilse Wevers, Lieve Dierickx, Jo Seutens,
Leo Haex, Marco Goossens, Hanne Schrooten, Jan Schonkeren,
Renaud Hamal, Fabian Spreeuwers, An Knoops, Jorn Neyens, Ilse
Hindriks, Katrien Croisiaux, Krisje Vandael, Joke Geerits, Andy
Cardeynaels, Katrien Leurs, Joyce Bongaerts, Robbe Dreezen, Lize
Dautzenberg, Marijke Essers, Viviane Bosmans, raadsleden;
en Joris Neyens, waarnemend algemeen directeur
verontschuldigd: Sanne Creemers en Frieda Gijbels, raadsleden

Goedkeuring van de deontologische code voor de lokale mandatarissen

contactpersoon	functie	e-mail	dossier
Nele Schouteden	administratief medewerkster	nele.schouteden@oudsbergen.be	

Voorgeschiedenis en verwijzingsdocumenten

Op 29 april 2019 keurde de gemeenteraad de deontologische code voor de lokale mandatarissen goed.

Op 22 mei 2023 keurde de gemeenteraad de aangepaste deontologische code voor lokale mandatarissen goed.

Argumentatie

Bij aanvang van de nieuwe bestuursperiode dient de gemeenteraad opnieuw de deontologische code voor de lokale mandatarissen goed te keuren. De deontologische code geeft lokale mandatarissen een kader waarbinnen zij hun mandaat moeten uitoefenen.

Juridische context

Bevoegdheid:

Artikels 40 en 41 van het decreet lokaal bestuur van 22 december 2017 bepalen dat de gemeenteraad bevoegd is voor deze materie.

Grond:

Burgerlijk Wetboek van 21 maart 1804, zoals gewijzigd, art. 1596
Strafwetboek van 8 juni 1867, zoals gewijzigd, art. 245 en 458
Artikel 10§2 van de wet van 17 juni 2013
Wet van 15 juni 2006 op de overheidsopdrachten
Artikels 10, 11, 27, 28, 29§4 en 38 van het decreet lokaal bestuur van 22 december 2017 (ook van toepassing op de OCMW-raadsleden op basis van art. 71, 74 van hetzelfde decreet)
Artikel 35§1 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009

Adviezen en inspraak

Over dit punt werd geen advies gevraagd, noch vond er inspraak plaats.

Plaats in het meerjarenplan en financiële gevolgen

De uitvoering van het besluit heeft geen link met het meerjarenplan en heeft ook geen financiële consequenties.

Visum

De uitvoering van dit besluit valt niet onder de visumplicht van de financieel directeur.

Stemming, na beraadslaging

Met unanimititeit van stemmen.

Besluit

Artikel 1

De gemeenteraad keurt de onderstaande deontologische code goed:

Deontologische code voor de lokale mandatarissen van het lokaal bestuur Oudsbergen

• Deel 1 - Inleiding

Deze deontologische code is van toepassing op alle lokale mandatarissen van Oudsbergen. De code is opgesteld om de integriteit van het bestuur te waarborgen en het vertrouwen van de burger te behouden. Mandatarissen spelen een cruciale rol in de lokale democratie en vertegenwoordigen de belangen van de inwoners van Oudsbergen. Deze code beoogt hen te ondersteunen in hun taak en duidelijke richtlijnen te bieden voor integer en verantwoordelijk handelen.

• Deel 2 - Gedragsregels

Artikel 1 - Voorkomen van (de schijn van) belangenvermenging en cliëntelisme

Een lokale mandataris staat in al zijn handelen, in het besluitvormingsproces en in het contact met burgers, steeds in dienst van het algemeen belang. Hij gaat actief en uit zichzelf alle vormen van belangenvermenging (en de schijn ervan) tegen. Wetgeving is hieromtrent niet altijd helder en moet per geval worden beoordeeld. Dit artikel geeft handvaten aan de lokale mandatarissen van Oudsbergen om dergelijke schendingen van de deontologie te voorkomen.

Dit betekent dat een lokale mandataris:

- de (in de regelgeving bepaalde) met het ambt onverenigbare functies niet vervult en erover waakt geen verboden handelingen uit te voeren of verboden overeenkomsten aan te gaan (Onverenigbaarheden: Decreet Lokaal Bestuur, artikel 102; Verboden handelingen: Decreet Lokaal Bestuur, artikel 27, §2).
- niet deelneemt aan een bespreking en stemming, noch probeert het proces van besluitvorming in een andere fase in zijn voordeel te beïnvloeden, wanneer er sprake is van een beslissing waarbij belangenvermenging speelt (Gedrag bij stemming en

beraadslaging: Decreet Lokaal Bestuur, artikel 27 §1 en §4; Wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten, artikel 6; Burgerlijk Wetboek, artikel 1596).

- bij contacten met de burger het algemeen belang vooropstelt en niet de schijn wekt dat door politieke tussenkomst particuliere belangen (kunnen) begunstigd worden (cliëntelisme).

Een lokale mandataris vervult de rol van aanspreekpunt en informatiebemiddelaar voor de burger steeds op neutrale basis, zonder persoonlijke bevoordeling van een of meerdere burgers in een dossier of het wekken van de schijn daarvan.

Wat verstaan we onder belangrijke begrippen?

- **Belangenvermenging:** Het vermengen van het algemeen belang met het rechtstreekse belang van de mandataris, zijn huwelijkspartner, wettelijke samenwonende partner, of bloed- en aanverwanten tot en met de vierde graad. Niet alleen feitelijke belangenvermenging, maar ook de schijn ervan moet vermeden worden.
- **Belang:** Niet alleen financiële maar ook 'morele' belangen. Bijvoorbeeld: de gemeenteraad beslist over het tot bouwgrond maken van het stukje natuur palend aan de tuin van de mandataris.
- **Rechtstreeks belang:** Een belang van de mandataris dat wordt bevorderd of benadeeld door een voorliggende beslissing. Bijvoorbeeld: in de raad wordt over extra financiële ondersteuning beslist voor de sportclub waarvan een lokale mandataris de voorzitter is.
- **Persoonlijk belang:** Een belang dat gebonden is aan de persoon van de mandataris, in tegenstelling tot een collectief belang. Bijvoorbeeld: de mandataris die een auto bezit mag wél meestemmen over het parkeerbeleid in de gemeente.
- **De schijn van:** Bepaalde gedragingen van de lokale mandataris die het voor de burger aannemelijk maken dat deze mandataris in de verleiding kan komen om de belangen te vermengen. Bijvoorbeeld: een mandataris is jongerenbegeleider. Vanwege overlast wordt de locatie waar de mandataris werkt mogelijk gesloten. De mandataris start een petitie en stuurt een ingezonden brief naar de krant. De mandataris neemt vervolgens ook deel aan de beraadslaging en stemming over de sluiting van de locatie.
- **Cliëntelisme:** Een vorm van politieke klantenbinding door het aanbieden of uitvoeren van diensten en hulp aan individuele burgers met het doel de stem van die burger te winnen. In essentie zet een mandataris zich in die gevallen in voor het particulier belang en niet het algemeen belang.

Om overschrijding van de hierboven beschreven normen te voorkomen, engageren alle mandatarissen zich tot het aanleveren, en up-to-date houden van de volgende gegevens bij de algemeen directeur:

- een lijst van alle betaalde en onbetaalde mandaten en bestuurlijke nevenfuncties;
- een lijst met de substantiële financiële belangen (bijvoorbeeld aandelen of opties) in een onderneming waarmee de gemeente zaken doet of waarin de gemeente een belang heeft.

De aangelegde lijsten zijn op aanvraag door de lokale mandatarissen in te kijken bij de algemeen directeur.

Om de schijn van cliëntelisme te voorkomen zorgt de algemeen directeur ervoor dat dossierbehandelende personeelsleden alle tussenkomsten van mandatarissen opnemen in het desbetreffende administratieve dossier. Louter informatieve vragen of vragen/tussenkomsten van uitvoerende mandatarissen in het kader van hun functionele en hiërarchische relaties met de behandelende personeelsleden of diensten, vallen hierbuiten.

De gemeenteraad ziet het aanleveren van deze gegevens als een beschermmaatregel voor de mandatarissen. Naast het feit dat transparantie op belangen en netwerken mogelijke suggestieve aantijgingen ontmoedigt, zal deze er ook voor zorgen dat mandatarissen elkaar gemakkelijker

waarschuwen bij mogelijke risico's op belangenvermenging.

Artikel 2 - Tegengaan van oneigenlijke beïnvloeding

Oneigenlijke beïnvloeding, zoals corruptie, waarbij geld, goederen of diensten worden gebruikt om de invloed van een mandataris te kopen, is strafbaar en onacceptabel. (Regelgeving inzake corruptie: Strafwetboek, artikel 245). Maar er zijn ook minder duidelijke vormen van oneigenlijke beïnvloeding, zoals geschenken en uitnodigingen, die de objectiviteit van een mandataris kunnen beïnvloeden of de schijn daarvan kunnen wekken. Dit schaadt het vertrouwen in de politiek.

Een lokale mandataris van Oudsbergen mag zijn invloed en stem niet laten kopen of beïnvloeden door, noch aanbieden voor geld, goederen, diensten of andere gunsten. Hij moet actief en uit zichzelf de schijn van beïnvloeding en partijdigheid tegengaan.

Dit doet hij door:

- geen geschenken, diensten of andere voordelen te aanvaarden, behalve diegene die van geringe waarde zijn (zoals een bloemetje) en waarbij er geen sprake is van beïnvloeding.
- niet in te gaan op uitnodigingen betaald door anderen, behalve als deze direct relevant zijn voor zijn functie, een duidelijk doel hebben en van beperkte waarde zijn. Hij houdt rekening met de timing en context van de uitnodiging om de schijn van beïnvloeding te vermijden.

Het geven van geschenken of het uitnodigen van derden gebeurt altijd in naam van het lokaal bestuur, nooit in eigen naam. Hierbij moet steeds gelet worden op partijdigheid, bevoordeling en/of uitsluiting.

Om transparantie te bevorderen en de schijn van beïnvloeding te voorkomen, spreken de mandatarissen af dat:

- geschenken met meer dan een geringe waarde die een mandataris ontvangt, gemeld worden aan de algemeen directeur, zeker wanneer deze thuis worden afgeleverd. De algemeen directeur registreert de giften en geeft ze in alle transparantie een bestemming binnen het lokaal bestuur. Buitensporige geschenken worden teruggestuurd.
- uitnodigingen die bestemd zijn voor de gehele gemeenteraad door de raad als geheel worden beoordeeld en geaccepteerd of afgewezen.

Burgers verwachten dat mandatarissen betrokken zijn bij de lokale gemeenschap. Het is niet ongebruikelijk dat ze aanwezig zijn bij festivals of sportwedstrijden, waarvoor ze vaak een uitnodiging ontvangen. Net als bij kleine geschenken zullen de meeste mandatarissen aangeven dat dit hun besluitvorming niet beïnvloedt. Toch is voorzichtigheid geboden, want beïnvloeding werkt subtiel en kan onbewust effect hebben. Bovendien kan een onschuldig geschenk of een gepaste uitnodiging toch een negatieve indruk wekken. De schijn van beïnvloeding is snel gewekt, vooral in gevoelige dossiers. Daarom moeten mandatarissen rekening houden met de timing en context van een geschenk of uitnodiging. Een geschenk tijdens onderhandelingen (bijvoorbeeld bij een gunning) of een uitnodiging voor een controversieel initiatief kan de schijn van beïnvloeding wekken.

• Artikel 3 - Verantwoord gebruik van faciliteiten en middelen

Lokale mandatarissen krijgen voor hun werkzaamheden in Oudsbergen de beschikking over faciliteiten, middelen en vergoedingen. Ook hebben ze toegang tot onkostenvergoedingen, vastgelegd in het huishoudelijk reglement, binnen het door de Vlaamse regering bepaalde kader. Terugbetaling van onkosten gebeurt enkel wanneer de kosten gerelateerd zijn aan de uitoefening van het mandaat, noodzakelijk zijn en bewezen worden. (Terugbetaling en verantwoording kosten: Besluit van de Vlaamse Regering van 6 juli 2018 houdende het statuut van de lokale mandataris, artikel 35).

Een lokale mandataris gebruikt de voorzieningen en eigendommen van het lokaal bestuur niet voor privédoeleinden. Hij gaat verantwoord en sober om met de publieke middelen en vergoedingen die hem ter beschikking staan. Mandatarissen die gebruik maken van de onkostenvergoedingen, leggen hier op een transparante wijze en volgens de afgesproken

procedure verantwoording over af. (Bepaling van en procedure voor terugbetaling specifieke kosten (huishoudelijk reglement): Decreet Lokaal Bestuur, artikel 38). De algemeen directeur rapporteert jaarlijks over de gedeclareerde onkostenvergoedingen aan de gemeenteraad.

Artikel 4 - Zorgvuldige omgang met informatie

Openheid en transparantie zijn belangrijk in de politiek. Lokale mandatarissen in Oudsbergen vervullen hun ambt dankzij de burgers die hen hun stem geven. De burger heeft het recht om goed geïnformeerd te worden over het overheidshandelen. De onderliggende redenen en afwegingen van beslissingen moeten duidelijk zijn. Toch zijn er grenzen aan deze openheid. Sommige zaken moeten intern blijven of kunnen nog niet gedeeld worden. De ruime toegang tot informatie van het lokaal bestuur legt een plicht op aan de mandataris: nooit informatie gebruiken voor privédoeleinden. Ook bij informatieverstrekking moet de mandataris opletten voor belangenvermenging.

De lokale mandataris bewaakt het geheime karakter en de vertrouwelijkheid van informatie. Dit betekent dat hij:

- het beroepsgeheim eerbiedigt (Beroepsgeheim: Strafwetboek, artikel 458);
- zich gebonden weet door de geheimhoudingsplicht voor de feiten, meningen en overwegingen gedeeld tijdens een besloten vergadering (Geheimhoudingsplicht: Decreet Lokaal Bestuur, artikel 29, §4; Openbaarheid van de vergadering: Decreet Lokaal Bestuur, artikel 28; Vertrouwelijkheid van informatie: Wet van 27 juni 2013 betreffende de motivering, de informatie en de rechtsmiddelen inzake overheidsopdrachten en bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten, artikel 10, §2; Gegevensbescherming: Algemene Verordening Gegevensbescherming van 27 april 2016).

Een uitzondering kan gemaakt worden wanneer de wet openbaarheid voorschrijft (Toegang tot bestuursdocumenten: Bestuursdecreet, art. II.26 e.v.).

Lokale mandatarissen gaan discreet en voorzichtig om met informatie. Dit betekent onder andere dat ze niet communiceren over niet-openbare informatie en feiten en omstandigheden in de juiste context plaatsen. Ze gebruiken informatie nooit voor eigenbelang of voor het belang van derden. Ze zijn open en eerlijk over de redenen waarom ze hun stem uitbrengen.

Voor de duidelijkheid en transparantie over informatieaanvraag, -ontvangst en -deling, spreken de lokale mandatarissen af dat:

- communicatie over dossiers via hun officieel e-mailadres verloopt en ingeschreven wordt in het register van het lokaal bestuur.
- de beroepen op het inzagerecht door een mandataris steeds vermeld worden in een register, zodat het voor alle mandatarissen duidelijk is welke informatie gevraagd en verleend is.

Mandatarissen hebben toegang tot veel informatie. Momenteel werkt het algemeen inzagerecht zo dat een mandataris individueel een vraag stelt aan de algemeen directeur, die deze toetst en beantwoordt. Dit gebeurt buiten het zicht van de andere mandatarissen. Met deze afspraken kiest de gemeenteraad ervoor om de informatiepositie van alle mandatarissen gelijk te trekken. Dit voorkomt oneigenlijk gebruik van informatie en zorgt ervoor dat alle raadsleden in principe op basis van dezelfde informatie het debat kunnen voeren.

Artikel 5 - Respectvolle omgang met anderen

In de politiek, zowel in de gemeenteraad als steeds vaker online, gaat het er soms fel aan toe. Het politieke debat mag stevig gevoerd worden, maar een respectvolle omgang met anderen is essentieel. Dit geldt voor andere mandatarissen, het personeel en de burgers. Niet alleen verdienen zij respect als medemens, ze spelen ook een belangrijke rol in onze democratie. Respectvolle omgang tussen mandatarissen voorkomt schade aan het ambt en de geloofwaardigheid van de politiek, en bevordert zorgvuldige besluitvorming.

Lokale mandatarissen in Oudsbergen gaan op respectvolle wijze om met elkaar, de algemeen directeur, andere personeelsleden en de burgers, in woord, gebaar en geschrift. Ze zaaien geen

twijfel over elkaars integriteit en erkennen elkaars streven naar het dienen van het algemeen belang. In het openbaar, zoals tijdens raadsvergaderingen, onthouden ze zich van negatieve uitlatingen over individuele personeelsleden. Een lokale mandataris staat op dezelfde gewetensvolle manier ten dienste van alle burgers, zonder onderscheid. Bij onenigheid gaan mandatarissen in eerste instantie het gesprek met elkaar aan.

Waar liggen de grenzen in het politieke spel? Een grap kan, een verhitte discussie ook, en kritiek op beleid is toegestaan. Maar de integriteit van een collega in twijfel trekken, seksistische opmerkingen maken of een personeelslid publiekelijk aanvallen, zijn voorbeelden van grensoverschrijdend gedrag. Zelfs in de hitte van de strijd moeten mandatarissen beseffen dat dergelijk gedrag schadelijk is voor de geloofwaardigheid van het lokaal bestuur en de besluitvorming.

• **Deel 3 - Naleving en handhaving**

De gemeenteraad van Oudsbergen ziet erop toe dat alle mandatarissen volgens de deontologische code handelen. Deontologie gaat over het correct handelen van mandatarissen. In principe zijn alle mandatarissen het erover eens dat ze deontologisch correct moeten handelen. Ze beloven zich aan deze gezamenlijke opdracht te houden om de deontologie te bewaken, zodat collega's niet onnodig beschadigd worden en het vertrouwen in het lokaal bestuur behouden blijft.

Alle mandatarissen passen de volgende principes toe:

1. **Naleving van de code is een gezamenlijke opdracht.** Deontologie is van iedereen. Het bewaken van de naleving ervan ook. Mandatarissen proberen elkaar te beschermen tegen mogelijke misstappen. Ze accepteren dat deontologie een lerende houding van iedereen veronderstelt. Dit vraagt om openheid om deontologie bespreekbaar te maken.
2. **De handhaving is onpartijdig.** Alle partijen en mandatarissen onderschrijven de deontologische code. Ze voeren geen partijpolitiek op deontologie.
3. **Vermoedens van schendingen worden niet publiek gemaakt.** Heeft een mandataris een schending begaan, dan mag de burger dit weten. Maar zolang het slechts een vermoeden is, houden we het buiten de publiciteit. De pers, sociale media of de raadszaal zijn niet de juiste plaatsen om vermoedens te uiten. Zo voorkomen we voorbarige beschadiging van individuen, nieuw wantrouwen in de politiek en een verzuurde verhouding in de raad.
4. **De vermeende schender wordt met zorg behandeld.** Ook een vermeende schender heeft recht op zorgvuldige behandeling. Dit betekent een vlotte afhandeling van de procedure met een heldere einduitspraak. Binnen de procedure wordt ervoor gezorgd dat de vermeende schender zich goed kan verdedigen.

De decreetgever verplicht de oprichting van een deontologische commissie, maar laat ruimte voor eigen invulling wat betreft samenstelling, bevoegdheid en werking. De onderstaande uitwerking is de meest passende als de bovenstaande principes ter harte worden genomen.

We onderscheiden vier fasen in het toezien op de naleving van de code:

1. het voorkomen van mogelijke schendingen;
2. het signaleren van vermoedens van schendingen;
3. het onderzoeken van vermoedens van schendingen;
4. het zich uitspreken over schendingen.

Tot slot is er nog een bepaling over de evaluatie van de deontologische code.

Artikel 6 en 7 - Het voorkomen van mogelijke schendingen

Artikel 6

Als een lokale mandataris twijfelt of zijn eigen handeling een overtreding van de code zou kunnen zijn, moet hij dit bespreekbaar kunnen maken. Dit kan binnen de eigen fractie, met een collega-mandataris, met de algemeen directeur of eventueel met een externe deskundige, zoals

een medewerker van de VVSG.

Artikel 7

Wanneer een lokale mandataris twijfelt over een nog niet uitgevoerde handeling van een andere mandataris, waarschuwt hij die persoon. Hij kan daarbij adviseren om informatie in te winnen bij de algemeen directeur.

Artikel 8 en 9: Het signaleren van vermoedens van schendingen van de deontologische code

Artikel 8

Wanneer een lokale mandataris twijfelt of een regel van de deontologische code is overtreden door een andere lokale mandataris, kaart hij dit bij voorkeur aan bij de mandataris in kwestie. Indien er goede redenen zijn om dit niet te doen, legt de mandataris de kwestie voor aan de algemeen directeur. Na een gesprek met de algemeen directeur kan de mandataris overgaan tot een formele melding bij de voorzitter van de deontologische commissie. Vanaf dat moment start het formele handavingsproces onder mandaat van de deontologische commissie..

Artikel 9

De volgende personen kunnen een melding van een schending van de deontologische code doen bij de deontologische commissie:

- alle lokale mandatarissen van het lokaal bestuur;
- de algemeen directeur, indien hij zelf een vermoeden van een schending heeft, of in naam van een personeelslid van het lokaal bestuur.

De deontologische commissie is een commissie 'van, voor en door' mandatarissen. Alleen zij kunnen formeel een melding doen. Gegeven de rol van de algemeen directeur, kan ook hij een melding maken. Dit sluit niet uit dat eventuele vermoedens van schendingen via andere kanalen aangebracht kunnen worden (zoals burgers, de klachtencoördinator) bij een van de personen die een formele melding kunnen doen. Burgers, leveranciers en anderen die een klacht willen indienen, verwijzen we door naar de klachtenprocedure van het lokaal bestuur.

Artikel 10, 11, 12, 13, 14 en 15 - Het duiden en onderzoeken van vermoedens van schendingen van de deontologische code

Artikel 10

De gemeenteraad van Oudsbergen richt een deontologische commissie op. Het doel van deze commissie is in de eerste plaats het bevorderen van het zelfcorrigerend vermogen van het lokaal bestuur. De deontologische code legt de volgende zaken vast over de commissie:

a. Samenstelling

- **Aantal leden:** De commissie bestaat uit één lid per fractie, aangevuld met de voorzitter van de gemeenteraad.
- **Voorzitter:** De voorzitter van de gemeenteraad is tevens voorzitter van de deontologische commissie.
- **Onafhankelijke raadsleden:** Onafhankelijke raadsleden, indien van toepassing, maken geen deel uit van een fractie en zijn niet vertegenwoordigd in de commissie.
- **Meerdere fractieleden:** Als er meer dan één fractielid zich aanmeldt, beslist de raad wie er in de commissie zal zetelen.
- **Plaatsvervangers:** Iedere fractie draagt één of meer plaatsvervangers voor, voor het geval een lid afwezig is of betrokken is bij een zaak. Als het gaat om een mogelijke schending door een lid van de commissie, wordt dit lid tijdens de procedure vervangen door een plaatsvervanger. Als het gaat om een mogelijke schending door de voorzitter, wordt deze vervangen volgens de procedure in artikel 7, § 5, derde lid van het Decreet

Lokaal Bestuur.

- **Lokale mandatarissen:** De leden van de commissie zijn lokale mandatarissen. Alleen bij een eenmansfractie kan deze fractie een mandataris van een andere fractie of een niet-raadslid kiezen.
- **Mandaat:** Iedere fractie wijst het mandaat in de commissie toe met een voordracht aan de voorzitter van de gemeenteraad.
- **Vertrouwelijkheid en neutraliteit:** De leden van de deontologische commissie leggen een vertrouwelijkheids- en neutraliteitsverklaring af.
- **Externe expertise:** De commissie kan, indien nodig, externe expertise inroepen.
- **Secretaris:** De algemeen directeur vervult de rol van secretaris en voert, onder mandaat van de commissie, de ontvankelijkheidstoets en het vooronderzoek uit, mogelijk met hulp van specialisten. Als de algemeen directeur betrokken is bij een melding of om andere redenen geen rol kan spelen, wordt hij vervangen door een ander personeelslid.

b. Bevoegdheid

De commissie heeft de volgende bevoegdheden:

- **Adviezen en aanbevelingen:** De commissie geeft adviezen en aanbevelingen aan de raad over de inhoud van de code, met het oog op bijsturing of toepassing op een specifiek vraagstuk.
- **Jaarlijks verslag:** De commissie maakt een jaarlijks verslag ter voorbereiding op de evaluatie van de code door de raad (zie artikel 18).
- **Initiatieven en opleidingen:** De commissie ontplooit initiatieven en opleidingen rond integriteit en deontologie.
- **Processtappen:** De commissie voert de stappen in het proces uit, van melding tot afronding.
- **Gemotiveerd advies:** De commissie formuleert een gemotiveerd advies aan de raad over het vermoeden van een schending van de code.

c. Werking

- **Vergaderingen:** De commissie vergadert minstens één keer per jaar. De voorzitter is verantwoordelijk voor de oproeping en agenda. Hij roept de commissie bijeen wanneer nodig volgens artikel 14.
- **Huishoudelijk reglement:** De gemeenteraad stelt een huishoudelijk reglement op voor de commissie, waarin praktische afspraken worden vastgelegd.
- **Unanimiteit:** De commissie streeft naar unanimiteit in haar oordeel. Als dit niet lukt, wordt er hoofdelijk gestemd met een simpele meerderheid.
- **Stemrecht voorzitter:** De voorzitter heeft geen stemrecht, behalve bij een gelijke verdeling.
- **Openbaarheid:** De vergaderingen zijn niet openbaar.
- **Communicatie:** Communicatie vanuit de commissie gebeurt via de voorzitter.

De leden van de deontologische commissie moeten neutraal en objectief oordelen over meldingen. Daarom is ervoor gekozen om de verhoudingen in de commissie niet te laten afhangen van de verhoudingen in de gemeenteraad, maar om iedere fractie één lid te laten voordragen. Uitzonderlijk heeft de fractie van de voorzitter twee leden. Om de balans te bewaren, heeft de voorzitter geen stemrecht, behalve bij een gelijke verdeling van stemmen.

Artikel 11

De deontologische commissie geeft de algemeen directeur de opdracht om te onderzoeken of een melding ontvankelijk is. De algemeen directeur kan hierbij hulp krijgen van interne of externe deskundigen. Om de ontvankelijkheid te onderzoeken, vindt altijd een gesprek plaats met de melder.

Een melding is ontvankelijk wanneer:

- de melding gaat over een individuele, zittende lokale mandataris;
- het gaat om een vermoedelijke schending van de deontologische code;
- de melding voldoende betrouwbaar en concreet is;
- de melding in alle redelijkheid onderzoekbaar is en onderzoek nodig heeft.

Iedere melding wordt vertrouwelijk behandeld. In deze fase is de naam van de melder en degene over wie de melding gaat alleen bekend bij de commissieleden en eventuele deskundigen.

Artikel 12

De algemeen directeur formuleert een advies over de ontvankelijkheid van de melding en stuurt dit naar de commissieleden. Als de leden niet binnen vijf werkdagen bezwaar maken, wordt het advies een formele beslissing van de commissie. Als een lid bezwaar maakt, komt de commissie bijeen om het advies te bespreken.

Als een melding ontvankelijk is, stelt de algemeen directeur een onderzoeksvraag op. Als een melding niet-ontvankelijk is, stopt de procedure en wordt de melder hiervan op de hoogte gebracht.

Een melder kan een melding ook intrekken. Bij een interpersoonlijke schending betekent dit meestal het einde van de procedure. Bij andere schendingen, zoals belangenvermenging, loopt de procedure door, omdat de melding niet gebonden is aan de melder.

Artikel 13

Bij een ontvankelijke melding start de algemeen directeur een vooronderzoek. Hij kan hierbij hulp krijgen van interne of externe deskundigen. De vermeende schender wordt op de hoogte gebracht van het vooronderzoek, tenzij de commissie vindt dat dit het onderzoek kan schaden. De vermeende schender mag zich tijdens het proces laten bijstaan door een raadsman.

Het vooronderzoek bestaat uit:

- het in kaart brengen van de feitelijke situatie;
- het verzamelen van relevante informatie;
- het nagaan van de relevante regelgeving;
- een gesprek met de vermeende schender, tenzij dit het onderzoek kan schaden.

Artikel 14

De algemeen directeur brengt schriftelijk advies uit aan de deontologische commissie op basis van het vooronderzoek. Het conceptadvies wordt eerst voorgelegd aan de voorzitter van de commissie. Vervolgens wordt het concept ter inzage voorgelegd aan de vermeende schender, die schriftelijke opmerkingen kan formuleren. Deze opmerkingen worden als bijlage toegevoegd aan het schriftelijk advies aan de commissie.

Het advies van de algemeen directeur bevat in principe vijf mogelijke scenario's:

1. Er zijn geen gronden gevonden voor verder onderzoek of oordeel, of de melding is zo mild dat ze afgedaan kan worden met het individueel aanspreken van de vermeende schender.
2. De vermeende schender heeft de schending erkend, verder onderzoek is niet nodig. De

commissie wordt geadviseerd het dossier af te sluiten en de ernst van de schending in te schatten.

3. Er zijn voldoende gronden om te spreken van een deontologische schending. De commissie wordt geadviseerd om zelf de schending te toetsen en de ernst in te schatten.
4. Er zijn voldoende gronden om te spreken van een deontologische schending, maar er is nood aan verder onderzoek. De commissie wordt geadviseerd over de onderzoeksvraag, wie het onderzoek zou moeten doen (de Vlaamse Regering, Audit Vlaanderen, een integriteitsspecialist) en wat de termijnen zijn.
5. Er is een gegrond vermoeden van een strafrechtelijk vervolgbaar feit. De commissie wordt geadviseerd om de melding neer te leggen bij de politie of het parket.

Artikel 15

De deontologische commissie oordeelt op basis van het advies van de algemeen directeur over de te nemen stappen.

De melder en de vermeende schender hebben het recht om in deze fase gehoord te worden door de commissie. Beiden mogen zich laten bijstaan door een raadsman. Geen van beiden is verplicht om zich te laten horen.

De commissie kan ook getuigen horen. Na het bestuderen van het advies en het horen van de betrokkenen, bespreekt de commissie het vermoeden van schending en wordt een gemotiveerd advies overgemaakt aan de gemeenteraad. De manier waarop de gemeenteraad communiceert over de zaak is onderdeel van het advies van de commissie.

Als de commissie een schending heeft vastgesteld, neemt ze in haar advies ook de meest passende vorm van afhandeling op, inclusief verzwarende en verzachtende omstandigheden. Er wordt een uitzondering gemaakt wanneer er eerst een vervolgonderzoek nodig is of melding wordt gedaan bij de Vlaamse Regering/Audit Vlaanderen, of wanneer er een politionele aangifte is gedaan. In dit geval informeert de commissie de gemeenteraad over de genomen stap.

De commissie streeft in haar oordeel naar unanimiteit. Een simpele meerderheid van de stemmen is voldoende om tot een oordeel te komen. Bij een gelijke verdeling heeft de voorzitter de doorslaggevende stem. Een lid van de commissie kan een afwijkend standpunt optekenen en meesturen met het advies aan de raad.

Artikel 16 en 17 - Het zich uitspreken over schendingen van de deontologische code

Artikel 16

De gemeenteraad beoordeelt of een mandataris een schending heeft begaan, op basis van het advies van de deontologische commissie. Als de raad afwijkt van het advies, moet de vermeende schender de kans krijgen om zich tijdens een besloten zitting van de raad uit te spreken.

Wanneer de raad vaststelt dat de code is geschonden, kan de raad:

- het gedrag van de mandataris afkeuren;
- vragen dat de mandataris zich publiekelijk verontschuldigt;
- een dossier overmaken aan de Vlaamse Regering voor een tuchtonderzoek bij wangedrag of grove nalatigheid van de burgemeester, een schepen, een districtsburgemeester, een districtsschepen, de raadsvoorzitter of de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst.

Artikel 17

De gemeenteraad communiceert over haar oordeel, en indien mogelijk de gronden daarvan, via de gemeenteraadsvoorzitter en de burgemeester. De deontologische commissie adviseert de raad hierbij.

Artikel 18 - Het evalueren van de deontologische code

Artikel 18

Minstens één keer per bestuursperiode evalueert de raad de deontologische code. De raad vraagt hiervoor advies aan de deontologische commissie. Daarbij wordt onder andere bekeken of de code nog actueel is, of ze goed werkt en of ze nageleefd wordt.

Artikel 2

Iedereen kan tegen dit besluit een klacht indienen bij de toezichthoudende overheid. Deze klacht moet ingediend worden binnen een periode van 30 dagen die volgt op de dag van de bekendmaking van dit besluit op de website van de gemeente Oudsbergen.

Dit kan door het klachtenformulier in te vullen op <https://www.vlaanderen.be/lokaal-bestuur/dien-een-klacht-in>, of door een aangetekende brief te schrijven naar:

Agentschap Binnenlands Bestuur
Koning Albert II laan 15, bus 215
1210 Brussel

Artikel 3

Dit besluit wordt overeenkomstig de bepalingen uit artikels 285 tot en met 287 van het decreet lokaal bestuur bekendgemaakt op de website van de gemeente Oudsbergen.

Namens de gemeenteraad

(get.) Joris Neyens
waarnemend algemeen directeur

(get.) Michel Creemers
voorzitter

Voor eensluidend afschrift

Joris Neyens
waarnemend algemeen directeur

Ilse Wevers
burgemeester